

6 Οκτωβρίου 1925

Τα χρόνια της αυταπάτης

Ο Τσαρλς Γκέις Ντόουζ (1865-1951) ήταν ένας πολύ καλός Αμερικανός οικονομολόγος. Στα 1921, υπέβαλε στα ενδιαφερόμενα κράτη σχέδιο για τη ρύθμιση των επανορθώσεων του Α' Παγκόσμιου πολέμου. Το σχέδιο Ντόουζ, όπως ονομάστηκε, συζητήθηκε αρκετά ώσπου να μπει σε εφαρμογή, το 1924. Στη νικημένη Γερμανία, από τις 6 Αυγούστου του 1923, υπουργός Εξωτερικών ήταν ο Γουσταύος Στρέζεμαν (1879 - 1929) που κράτησε το υπουργείο ως τον θάνατό του. Ρεαλιστής και ευέλικτος, ακολούθησε πολιτική κατευνασμού και συνεργασίας με τη Γαλλία και την Αγγλία.

Το 1925 μπήκε ελπιδοφόρο, στην Ευρώπη. Όλοι προσπαθούσαν να ξεχάσουν τα δεινά του πολέμου. Η ανασυγκρότηση γινόταν στόχος των λαών. Μια στιγμιαία ανησυχία από τον θάνατο (28. 2. 1925) του Φρειδερίκου Έμπερτ (γεννήθηκε το 1870), πρώτου προέδρου της δημοκρατίας στη Γερμανία (βλ. 3.11.1918), ξεπεράστηκε. Στις 20 Απριλίου, ένα δημοψήφισμα έφερε τον στρατάρχη Χίντεμπουργκ στην προεδρία. Τον ίδιο μήνα, υπουργός Εξωτερικών της Γαλλίας έγινε ο Αριστείδης Μπριάν (1862 - 1932) που κράτησε το υπουργείο, επίσης έως τον θάνατό του.

Στρέζεμαν και Μπριάν κατάφεραν να συνεννοηθούν. Η Αγγλία κινήθηκε στο ίδιο μήκος κύματος. Η υπόλοιπη Ευρώπη ήταν υποχρεωμένη να τους ακολουθήσει. Το ειδύλλιο επισφραγίστηκε σε ένα ειδυλλιακό μέρος: Στις γραφικές όχθες του ποταμού Λάγκο Ματζόρε, στην Ελβετία, στο όμορφο Λοκάρνο.

Το συνέδριο του Λοκάρνο ξεκίνησε τις εργασίες του στις 6 Οκτωβρίου 1925. Ήταν εκεί, εκπρόσωποι από τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Αγγλία, την Ιταλία, το Βέλγιο, την Τσεχοσλοβακία και την Πολωνία. Πρώτη και ηχηρή απόφαση: Ο πόλεμος τίθεται εκτός νόμου. Στο εξής, όλες οι διακρατικές διαφορές θα λύνονταν με διαιτησία. Δεύτερη απόφαση: Αγγλία, Ιταλία, Γαλλία, Βέλγιο και Γερμανία εγγυώνται το απαραβίαστο των

συνόρων Γαλλίας - Γερμανίας και Βελγίου - Γερμανίας. Όλα έμοιαζαν υπέροχα. Τον επόμενο χρόνο (1926), η Γερμανία γινόταν μέλος της Κοινωνίας των Εθνών κι ο Γουσταύος Στρέζεμαν έπαιρνε το βραβείο νόμπελ για την ειρήνη. Οι αυταπάτες θα γκρεμιζονταν το 1929 με το κραχ της Νέας Υόρκης.

1536: Με εντολή του βασιλιά Ερρίκου Η', καίγεται στην πυρά ως αιρετικός, στο Βιλβάρντε κοντά στις Βρυξέλλες, ο Άγγλος θρησκευτικός μεταρρυθμιστής και μεταφραστής της Βίβλου, Γουίλιαμ Τιντάλε.

1908: Με αφορμή την επανάσταση των Νεότουρκων, που ζητούσαν ανάκτηση όλων των εδαφών της άλλοτε κραταιάς Οθωμανικής αυτοκρατορίας, η Αυστρία προσαρτά την Βοσνία και την Ερζεγοβίνη, την προστασία των οποίων είχε αναλάβει με διεθνή εντολή. Οι Σέρβοι ποτέ δεν το αποδέχθηκαν.

1928: Με το νέο σύνταγμα της Δημοκρατίας της Κίνας, πρόεδρος της χώρας γίνεται ο στρατηγός Τσάνγκ Κάι- Σεκ.

1930: Γεννιέται ο Χαφέζ Αλ Άσαντ, μετέπειτα ηγέτης της Συρίας, από τις 13 Νοεμβρίου 1970 ως τον θάνατό του, στις 10 Ιουνίου 2000.

1978: Ο Αγιατολάχ Χομεϊνί, θρησκευτικός ηγέτης του Ιράν, βρίσκει άσυλο στη Γαλλία, μετά τον διωγμό του από την χώρα, εξαιτίας της αντίθεσής του στον σάχη. Θα επιστρέψει μετά την ανατροπή του σάχη και θα εγκαταστήσει θεοκρατική δημοκρατία.

1981: Πυροβολείται θανάσιμα από Μουσουλμάνους εξτρεμιστές ο πρόεδρος της Αιγύπτου, Ανουάρ Σαντάτ, ενώ παρακολουθούσε στρατιωτική παρέλαση στο Κάιρο. Είχε γεννηθεί το 1918 και είχε διαδεχθεί τον Νάσερ, το 1970.

2009: Γιος πρωθυπουργού (του Ανδρέα Παπανδρέου) και εγγονός πρωθυπουργού (του Γεωργίου Παπανδρέου), ο Γιώργος Παπανδρέου ορκίζεται πρωθυπουργός της Ελλάδας.

Η 6^η Οκτωβρίου στον πολιτισμό

6 Οκτωβρίου 1802

Η «Διαθήκη του Χαϊλίγκεσταντ»

Στα 1797, ο 27χρονος τότε Λούτβιχ βαν Μπετόβεν ήταν ένας πολλά υποσχόμενος στον χώρο της μουσικής κομψός νεαρός καρδιοκατακτητής, περιζήτητος στα βιεννέζικα σαλόνια. Ο Μότσαρτ δήλωσε εντυπωσιασμένος, όταν τον άκουσε να αυτοσχεδιάζει στο πιάνο. Το ταλέντο του στη μουσική του επέτρεπε να ζήσει αξιοπρεπώς με τις εισπράξεις από τα ρεσιτάλ, την παράδοση μαθημάτων, τις συνθέσεις και τις αμειβόμενες από τους έχοντες μουσικές αφιερώσεις του. Όμως, τον επόμενο χρόνο (1798), ο κόσμος γύρω του άρχισε να γκρεμίζεται: Διαπίστωσε ότι έχανε την ακοή του. Οι επεμβάσεις των γιατρών, στους οποίους απευθύνθηκε, χειροτέρεψαν την κατάσταση. Στα 1802, ήταν πια βέβαιος ότι βυθιζόταν στην κώφωση, προοδευτικά και σταθερά. Πέρασε ένα θλιμμένο καλοκαίρι στην εξοχή του χωριού Χαϊλίγκεσταντ. Εκεί, στις 6 Οκτωβρίου 1802, έγραψε τη γεμάτη αγωνία «Διαθήκη του Χαϊλίγκεσταντ», ένα κείμενο που υποτίθεται ότι απευθυνόταν στα δυο αδέρφια του. Σ' αυτή, περιγράφεται το μαρτύριό του. Θέλησε να αυτοκτονήσει αλλά «η τέχνη τον συγκράτησε». Του φαινόταν αδιανόητο να πεθάνει, πριν να ολοκληρώσει τα σχέδιά του.

Ευτυχώς για την ανθρωπότητα, ο Μπετόβεν βρήκε το κουράγιο και τη δύναμη να ξεπεράσει την προσωπική του τραγωδία που τον βύθιζε στον κόσμο της σιωπής και ν' αφήσει πίσω του το ζοφερό 1802. Τα πιο σπουδαία από το τιτάνιο έργο του, συντέθηκαν αργότερα.

1683: Οι πρώτοι Γερμανοί άποικοι φτάνουν στην Αμερική, διωγμένοι από τη φτώχεια και την απόγνωση που σκόρπισαν οι εμφύλιοι πόλεμοι στην πατρίδα τους.

1802: Ο μουσουργός Λούντβιχ Βαν Μπετόβεν συντάσσει την «διαθήκη» του.

1846: Γεννιέται ο Αμερικανός Τζωρτζ Γουέστινγκχαους, μηχανικός, εφευρέτης και ιδρυτής το 1886 της Εταιρίας Ηλεκτρισμού Γουέστινγκχαους.

1902: Ολοκληρώνεται ο σιδηρόδρομος των 2.000 μιλίων που ενώνει το Γιοχάνεσμπουργκ με την Μπέιρα, στην Μοζαμβίκη. Ο αγγλικός μπεριαλισμός τον ήθελε ως το Κάιρο.

1927: Παρουσιάζεται στην Νέα Υόρκη η πρώτη ομιλούσα ταινία, ο «Τραγουδιστής της τζαζ», με πρωταγωνιστή τον Αλ Τζόλσον.

1989: Πεθαίνει στο Παρίσι η Αμερικανίδα ηθοποιός Μπέτι Ντέιβις.

1991: Η Ελιζαμπεθ Τέηλορ παντρεύεται τον όγδοο σύζυγό της, τον οικοδόμο Λάρι Φορτένσκι.

2013: Νικώντας την Πινέιρος Σκάι με 86 – 69 στη Βραζιλία, ο Ολυμπιακός κατακτά το διηπειρωτικό κύπελλο μπάσκετ (την είχε νικήσει με 81 – 70 και δυο ημέρες νωρίτερα).

2018: Σε ηλικία 85 χρόνων, πεθαίνει η διάσημη Ισπανίδα σοπράνο, Μονσεράτ Καμπαγιέ.